
BOERDERIJ „DE BOEIJE”

Het bestuur van de vereniging Oud-Utrecht ontving van een lezer een brief waarin het voortbestaan van de boerderij „De Boeije”, Weg naar Rhijnauwen/Vossegatsedijk 2, aan de orde werd gesteld. Het voornemen bestaat de boerderij te slopen en te vervangen door een loopstal met woonhuis. De heer Maes is bereid gevonden een korte historische schets van de boerderij te schrijven, waaruit het belang van behoud duidelijk blijkt. Het is te hopen dat de plannen nog ten goede gekeerd kunnen worden.

Historische boerenhofstede „De Boeije” verloren?

De 16e-eeuwse boerenhofstede De Boeije, onder Bunnik, aan de Vossegatsedijk is één van de fraaie hoeven die langs de Kromme Rijn liggen, grenzend aan de Amelisweerden en Rhijnauwen. Met o.a. de Knapschinkel, de Zonnewijzer, Rhijnauwen en 't Goed ten Rhijn, is de Boeije niet weg te denken in het landschap van de landgoederen. De Boeije is in de genoemde reeks tevens de oudste.

De hofstede met bakhuis en oude paardenstal, hoogopgaande linde en es, is deels omgeven door, van de Kromme Rijn afgeleide sloten, mogelijk restanten van een vroegere omgrachting. De boerderij is van het zogenaamde krukhuistype, waarschijnlijk ontstaan door samenvoeging van het oorspronkelijke 16e-eeuwse huis met een latere, 18e-eeuwse achterbouw. Het stalgedeelte is van 1868. Het woonhuis heeft een rieten wolfsdak en is onderkelderd. Opmerkelijk is de paardenstal, uit de eerste helft van de 19e eeuw, onder een rieten schilddak, met een korfboogingang.

De hofstede wordt thans bedreigd door sloop, juist nu er een beheersplan klaar ligt bij de gemeente Utrecht over de landgoederen met de omliggende agrarische bedrijven. Het beheersplan gaat juist uit van behoud van de cultuurhistorische waardevolle bebouwing omdat die niet los te zien is van de parkbossen. . . Hetzelfde geldt voor de interessante historische structuur van het landschap met zijn niveaunderschillen, slotenpatroon en begroeiing. Een probleem is dat de hofstede niet op de monumentenlijst voorkomt. Een ernstig verzuim van de overheid. Vermoedelijk is dit een gevolg van het feit, dat iedereen de waarde van deze boerderij zo vanzelfsprekend vindt. Met enig overleg moet het toch mogelijk zijn deze historische boerderij te behouden!

N. Maes

Boekenschouw

Dr R. E. de Bruin, Burgers op het kussen. Volkssouveriniteit en bestuurssamenstelling in de stad Utrecht 1795-1813. Uitgave van de Stichtse Historische Reeks no. 12. Winkelprijs f 62,50. Begunstigers van de S.H.R. kunnen het boek bestellen voor f 41,50. Begunstiger bent u al voor f 25, - per jaar (Postbank 3542557 penn. S.H.R.). U kunt dan alle andere uitgaven van de S.H.R. ook met 33% korting kopen.

Baanbrekend is het proefschrift van Renger de Bruin misschien niet, maar degelijk en belangrijk is het zeker. Vooral voor het eliteonderzoek van de stad Utrecht in de periode 1795 tot 1813 is het een standaardwerk dat in toekomstige publicaties nog veelvuldig zal worden aangehaald. Met de publicatie van dit proefschrift kunnen delen uit oudere publicaties (zoals bijv. Vijlbriefs „Van anti-aristocratie tot democratie” uit 1950) definitief als verouderd beschouwd worden. Vijlbrief beperkte zich bijvoorbeeld tot litera-

tuur en pamfletten, waardoor onvermijdelijk een uiterst subjectief beeld werd verkregen; De Bruin daarentegen zag er niet tegenop om grote delen van het Utrechtse gemeentearchief door te werken waardoor hij zijn werk de diepgang kon geven die aan eerdere publicaties vaak ontbrak. Door zich te beperken tot de 114 raadsleden die van 1795 tot 1813 Utrecht bestuurden, kon hij hun achtergronden, politieke stellingname en beweegredenen in de diepte volgen. De Bruin toont in zijn werk aan dat er maar een gedeeltelijke continuïteit was in de situatie van vóór 1786 en die van na 1813. Deze werd enige malen onderbroken. Tot 1786 was het Ancien Régime hier oppermachtig. De Pesterse Cabbale (de klik van Oranjegezinde regenten die onderling baantjes verdeelde) zag haar macht in 1786 verloren gaan door de Patriottische omwenteling in de stad Utrecht die wereldwijd veel belangstelling trok. Al een jaar later herkeeg de oude elite door het Pruisische ingrijpen haar macht.